

Kutató tekintete türelmetlenül siklott végig a férfi termetén, aztán az arcán hosszabban elidőzött. Szép öregember lettél, motyogta magában.

Ezalatt a férfi is egészen felegyenesedett, és kissé félszeg mosollyal nézett rá. Nem hordott szemüveget. Válláig érő haja hófehéren keretezte a csak néhány mély ráncsal barázdált, napbarnított arcát. Termete szikár volt, háta alig enyhén hajlott. Csak a padhoz támasztott bot árulkodott arról, hogy az ő lábait is kikezdte az öregség. Közben a fáradt őszi nap sugarai átkúsztak a szemközi tér tűzfalán, elérték a Magda kontyát, és aranykoronát fontak köréje. Bálint kissé oldalra döntötte fejét, hogy a bályadt, de mégis tolakodó napsugarak ellenében láthassa az asszony arcát. Nagyon izgatott volt, ezt nemcsak a feszült tartásán lehetett látni, de a hangja remegése is elárulta, amint könnyedségbe igyekezett burkolni felindultságát:

– Isten hozott! Nehezen találtál ide? – Hangján azonban nem lehetett érezni azt a halvány csalódottságot, amely beárnyékolta. Legalábbis a találkozásnak ebben a pattanásig feszült pillanatában a mellézköngéket kiszűrni és beazonosítani még egy vájtfülű megfigyelőnek is becsületére vált volna, a két öreg pedig annyira izgatott volt, hogy valójában teljesen lekötötte őket az önmagukra való figyelés, meg a másik látványa. Bálint egy gyönyörű, energikus, fiatal lány emlékét dédelgette magában, és im, előtte egy enyhén eltérélyesedett, megfáradt öregasszony áll, kissé tétován és tanácstalanul, aki fiatalosan lépkedett a villamostól a padig, égszínké szeme most is élénken kutakodik a szemüvege mögöl, de az arcát nem a valamikori szépség, hanem a megérett bölcsesség lengi körül és teszi kellemessé.

– Nem, dehogy – szabadkozott Magda –, nem felejtettem el a helyet. Néha eljárók én erre séta közben is, csendes környék ez. – Itt azonban hirtelen elhallgatott, nem akarta elárulni, hogy ez a hely mindig, mindenképpen kiemelt jelentőséget hordozott számára. Egykori találkahelyük a férfi eltűnése után sokáig valóságos zarándokhelyé minősült át, aztán később, ahogy halkult szívében a fájdalom, és megismerte Lajost, majd összeházasodtak, egyre ritkábban sétált erre. Ellenben az utóbbi időben, mióta egyedül van, gyakran elhozza ide az aranyhajú legénykéket, élete gyöngyszemeit. Itt azok zavartalanul görizhetnek, labdázhatnak, nincs nagy forgalom, és a levegő is jó. Magdika pedig szereti itt. Már nem kavarják fel az emlékek, jelentőségüket veszítve elfakultak a hely által felidézett érzelmei.

– Persze – nevette el magát a férfi –, hiszen te itt élsz, én meg fél évszázada nem jártam erre! Nem kellene csodálkoznom, hogy minden más! – és önfeledten felnevetett. Nem mintha igazán neveléses lett volna a helyzet, de ahogy a nevetés kibuggyant belőle, mint kuktafazékból sípoláskor a gőz, úgy oszlott belsejéből a feszültség, s ezt az asszony is megérezte a maga empátikus módján, és ő is elnevette magát.

Együtt nevettek, önfeledten, mintha két régi barát találkozott volna...

Pedig Magda még útközben is végig dohogott magában, mint az elmúlt hetekben többször, amióta megkapta a férfi levelét, hogy minek ez most, mire jó ez, és kinek? És miért enged egyáltalán a férfi kérésének, és miért jön el a találkozóra? Nem lenne sokkal okosabb, ha simán elfelejtené a levelet? Hiszen ezt nem most várta, hanem ötven esztendővel ezelőtt! Egyszerűen nem kellene tudomásul vennie. Ő nem tartozik sem engedelmességgel, sem magyarázattal, sem megértéssel. Egyáltalán semmivel sem tartozik, és nem is szeretné bolygatni ezt a történetet. A lelke gyűrődései kisimultak, már régen semmi köze ehhez az emberhez. Aztán mégis eljött...

Néhány hete ugyanis kézzel írt borítékot talált a postaládájában. Az írás mintha ismerős lett volna, de kapásból nem tudta beazonosítani. Mi a csoda lehet ez? Nem volt levelezős típus, inkább telefonált. Egyrészt nem szerette a levél ráérősségét, másrészt nem olyan régg fulladásig telt a levélben érkező, érzelmekről szóló mondatokkal. És ez magánlevél volt, nem számla, nem hivatalos értesítés. Amikor szegény férje, a drága jó Lajos meghalt, a sok régi ismerős részvétteli leveleket küldött... Azóta irtózik a kézzel írt levelektől. Mert persze, jólesett a vigasztaló szó meg a részvét, de olyan távoli volt, és olyan személytelen mindenik, csak azt erősítette meg benne, hogy senki nem érezheti át igazán az ő kétségbeesett, nagy fájdalmát. Minden vigasztaló szó fényévnyi távolságban hangzott el tőle. Az összeomlott, megsemmisült, kilátástalan világához senki, de senki nem tudott közel férkőzni. Minden szó, minden mondat csak távoli idegen jel volt, amivel nem tudott mit kezdeni. Ha a drága, a Fennvalótól hozzá irányított unokái nem lettek volna, a mindig vidám, aranyfürtös anyukák, talán túl sem éli a fájdalmát.

Szóval egy füledt délelőtt, amint a vásárcsarnokba igyekezett, hogy dióbelet vegyen a leveles almásba, postája érkezett. Nem volt nála az olvasószemüvege, így a kosár aljába süllyesztette a borítékot. Aztán meg is feledkezett róla, mert mindjárt találkozott a kis szőke fiatalasszonnyal az első emeletről, aki második szülése előtt áll, és aki szemmel láthatóan kinlódott, amint a lifting feltolni igyekezett a babakocsiban alvó kicsit a degeszre tömött bevásárlószatyrával az oldalán. Magdika mindenkinek szívesen segített, hát még ennek az aranyos kicsi asszonynak, aki talán az ő meg nem született lánya is lehetett volna. Máskor is gyakran tologatta az alvó kicsit a háziorvos előtti árnyas sétányon, mint ahogy a homokozó mellett is szívesen elüldögélt, és vigyázta a kicsiket, amíg az anyukák elugrottak egy kávé meginni a közeli presszóba, vagy elszaladtak vásárolni valamit. A környékbeli gyerekek már mind ismerték, ő volt az örök Magdimama, mindenki Magdimamája, akinél mindig volt aszalt barack vagy mazsola, nedves kéztörölő, sőt, még steril sebtapas is... Így hát az a délelőtt is gyerekdajkálással telt el, és szinte a dióbélről is megfeledkezett, hát még a nem várt levélről. Csak akkor látta meg újra, amikor kiborította a nyári almát s a tavalyi diót a kosarából. Kíváncsian telepedett kedvenc fotelkéjébe, és csak ott bontotta ki, miután komótosan felpockolta kissé elnehezült lábait.

Megint szemébe ötlöttek az ismerősforma betűk: Kedves Magda! Aztán rögtön a lap aljára ugrott a tekintete:

– Ki ez?

– Bálint.

– Báááááá! – gurguláztak félhangosan, kvintben ugrálva a magánhangzók.

Nagyobb volt benne a meglepetése annál, hogy bármiféle érzelm párosuljon a felfedezéshez. Csak ámult, és olvasni kezdte a kissé egyenetlenül ereszkedő sorokat:

Tudom, meglep a levelem. Nehezen szántam rá magam. De néhány éve nem hagy nyugton a lelkiismeretem. Beszélni szeretnék veled. Lehet, úgy tűnik, hogy neked tartozom magyarázattal, de valójában még most is az önző szempontjaim vezérelnek. Magamnak tartozom azzal, hogy régi gyarlóságaimat igyekszem felszámolni.

Kérlek, engedd meg, hogy találkozzam veled!

Semmit sem tudok rólad, csak azt, hogy ugyanott élsz, ahol születted, és ahol annak idején én magam is oly gyakran megfordultam... Talán ez a szerencsém, így találtam rád, amikor a belső kényszer kutatni indított utánad.

Magamról csak annyit, hogy még mindig járom a világot, ha már nem is a kedvenc hajómon. Három volt feleségem a világ három szegletében hagyott hátra népes családot, és az nagyon jó, hogy valahol mindig várnak rám a gyermekeim vagy az unokáim. Bár egyre nehezebb az utazás...

Kedves Magda, október 21-én Brassóban leszek. Kérlek, engedd, hogy röviden találkozhassunk. Délután 3-kor, a vár alatt, ha megvan a régi pad, ott várok rád.

Bálint

Ölébe engedte a levelet. Arca közben kipirosodott. Lassan talált utat benne a düh.

– Mit akar??? MIT AKAR??? Hagyjon engem békén! Most jön? Ötven év után?

Feltápáskodott a fotelből, hevesen csapva le a levelet a kisasztalra.

– A francba! Nem kell ez nekem. Magyarázat sem kell. A tények mindent megmagyaráznak. Mit lehet ezen már magyarázni? Van képe, ennyi idő után!? Amúgy sem kell már semmi magyarázat.

Aztán még mindig dohogott:

– Nem, nem kell ez nekem! Az én életem rendben van. Én jól vagyok, már ahogy szegény jó Lajosom nélkül lehetek.

Lajosra gondolt, szelíd szerelemben élt életük részecskéi jutottak eszébe. Nem sírta már el magát. Nem Lajos betegségére gondolt, hanem a fiatalkori emlékek toltak elő, a kedvenc tóparti esték, az erdei séták, az áttáncolt éjszakák. Hosszan elábrándozott.

Olyannyira, hogy csaknem elfelejtkezett a leveles almásról, amivel a fogadott unokáit akarta megörvendeztetni délután, amikor értük megy, hogy cirkuszba vigye őket.

De az almás sütése közben újra eszébe jutott Bálint és a levél.

– Éppen elég volt a lánykori csalódás. Nagy pofon volt, nem kell több. Mi másra számíthatnék részéről?! Egyébként is, hiába fürdik a csóka, szelíd galamb nem lesz soha, ahogy a nóta mondja.

Aztán később a levél tartalmából villantak fel részletek:

– Járt a világot. Hajón. Hát akkor csak teljesült a gyermekkori álma, hajóskapitány lett... Sok feleség, sok gyerek... Régi gyarlóságai... Eh, sutba ezzel az egészszsel! Csak fölöslegesen izgatom magam.

A levél a kisasztalon maradt, Magda következő napjai nagyjából a rendes kerékvágásban döcögtek tovább. Néha ránézett a levélre, és előntötte a düh, néha csak morcos lett tőle. Aztán az első felindulás lassan szelídült, mígnem beadta a derekát: elmegy a találkozóra.

– Jó. Elmegyek. Lássuk, mit akar. Bár tulajdonképpen már nem vagyok kíváncsi semmire.

Aztán legközelebb, amikor Lajos sírjához ment, és letelepedett a lócácskára, ahol sokszor órákon át elüldögélt, és beszélgetett Lajossal gondolatban, rögtön ezzel kezdte:

– Tudod, drágám – jelentkezett Bálint. – Ő, igen, akit egyik kellemes, tavaszi beszélgetésünk alkalmával említettem neked. Nagy, naiv szerelemmel szerettem, mígnem egyszer csak egyik napról a másikra eltűnt. Biztosan emlékszel, bár jól tudom, hogy amikor mesélni kezdtem róla, hirtelen úgy nézél rám, mintha nem értenéd, hogy miért kell téged réges-régi történetekkel traktáljalak. Aztán rövidesen azzal szakítottál félbe, hogy be kell menned valamiért a gyárba... Szóval tudtam én, hogy nem akarsz hallani, de azt is tudtam, hogy nekem semmi titkolnivalóm nincs, semmikori életemből, hogy ez amúgy is réges-régen elmúlt, és hogy a mi kapcsolatunk egyébként is annyira erős, hogy én bármikor bármit nyugodtan mesélhetek... Szóval Bálint eltűnt. Nem jelentkezett, sem levélben, sem telefonon. Pedig előtte házasságról ábrándoztunk, tervezgettük a közös jövőt, a gyerekeket... Aztán megtudtam, hogy az anyja hazarendelte, mert tudomást szerezvén a fia kapcsolatáról, kétségbeesett, hogy elveszíti egyetlen fiacskáját. Ezt Birike mesélte, tudod, a kalaposék bejárónője... Aztán a fiatalember állítólag rövidesen otthonról is eltűnt, semmit sem tudtak róla. Az anyja belehalt a fájdalomába. Rákos lett, gyógyíthatatlan. Tudod, én egy ideig szentül hittem, hogy visszajön. Arra valahogy nem is gondoltam, hogy meghalt volna. Csaknem biztosra vettem, hogy külföldre szökött. De hogy miért? Valamin rajtakapták és zsarolták? Tudod, akkoriban nem volt ez ritka eljárás. De hát olyan becsületesnek tűnt! Persze, fiatal voltam, nem lehettem olyan biztos az ítéleteimben. Lehet, félreismertem. De akkor miért nem mondta el nekem, hogy mi történt? Vagy miért nem vitt magával, ha mindenképp el akart menni? Ezt sehogy sem értettem. Most sem értem, de már nem is érdekel. Tudom, drágám, hogy mindez azért volt, hogy téged megismerhesselek, és veled éljem le az életemet. Szép életünk volt. Nem is csoda, drágám, te arany szívű! Bizonyára gyereket is azért nem adott nekünk az Isten, hogy jobban figyelhessünk egymásra. Aztán látod, most, hogy elmentél, most is jut nekem szeretetből. A sok környékbeli gyerek! S a két aranyfürtű kicsi ördögöcskét is hozzám vezérelte a Fennvaló, tudod. Az apjuk nem rajong értem, de az anyjuk valóban mélyen érző, gondos lélek, nem féltem, és nem haboztam örökbe fogadni őket. Sokat segítik nekik, legalább van valami kedves elfoglaltságom. És aztán én sem leszek egyedül, ha még inkább sokasodnak a bajaim. Tudom, hogy te is örülsz ennek, drágám. Mindig mindent olyan nagylelkűen támogattál, ami nekem jó volt...

Ott álltak Bálinttal az őszi bágyadt napsütésben, bokáig érő, jókedvű sárga levélszőnyegen, és felszabadultan nevettek. És miközben elindultak az Aranyszarvasba ebédelni, Magda arra gondolt, hogy mégiscsak megveszi azt a drága sífelszerelést a fiúknak majd karácsonyra, Bálint meg arra, hogy nem lesz nehéz elmesélni ennek a békét sugárzó asszonynak az ő élete kálváriáját, bár soha, senkinek sem akart mesélni... De mégiscsak beszélni kell valakinek valamikor arról az istenverte sorsfordító pillanatról... Arról, amikor megrettenve a Magdát és apját célzó fenyegetésektől, aláírta azokat az átkos papírokat... Nem lehetett sokáig mérlegelni, villanásnyi időt sem hagytak a gondolkodásra. Ő pedig semmi áron nem tudott volna ártani a mélyen szeretett lánynak és kissé darabos, de talpig becsületes szüleinek, de megtenni sem tudta, amire kötelezni akarták. Érthető, hogy semmi más elfogadható megoldás nem maradt, mint messzire lépni abból a gyalázatos helyzetből...

Mire leültek a jó ízléssel kicsinosított, réges-régi sarokasztalhoz, az őszi nap is búcsút mondott a városnak, és elvonult a titokzatos hegyé.

Kategoria: vers, próza
Denumire autor: Zakariás Erzsébet

Látó Szépirodalmi Folyóirat